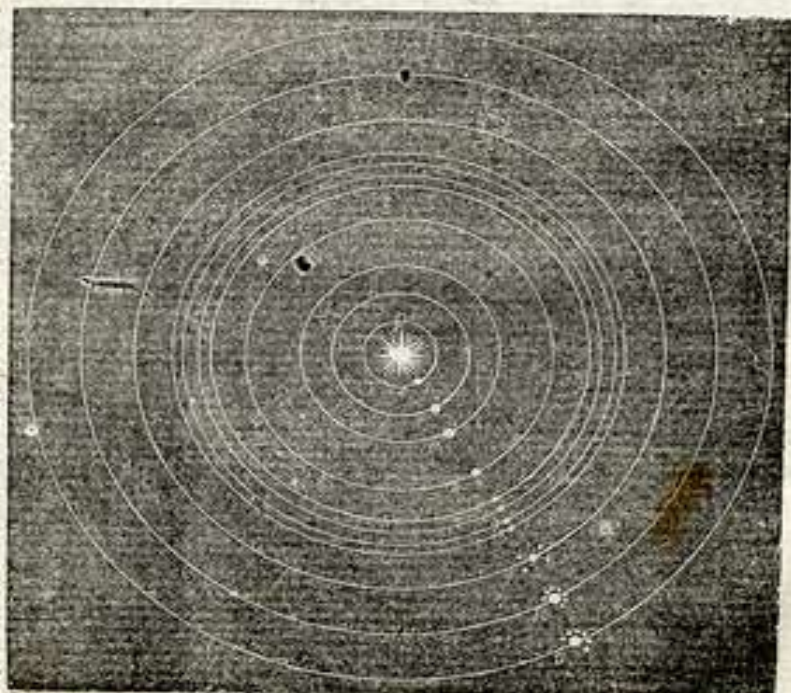

Jaan: Kui suut sis se päivo ja ku ja ne taiwa-tähhe peas ollema?

Reisja: Eiga nemma kül kíl mitte ütte suru ei olle. Ei moista ka innemise weel sedda surust mitte ärraarmata, muido kui ennege päiwilte, ku ja sesuggutse taiwa-tähhe surust, kes meie ma-ilma seitsist niin jaust omma. —

Sis nakkas poisikenne weel eunamb küssima, mes taiwa-tähhe selts se olnes, mes meie ma-ilma jaust om. Toise laste tulliwa ka mannu, es olle ennamb und kellekil. Perremees essi wõt pirroga tulle ülles, pand pipo pallama, ja jäi kuuldma.

Ent reisja wõt peoga tuhka tuhkhawwast, laot pirro kottale põrmanda päle wälja, lahhas pirrotulme mant pil-pakest ja nakkas säratsid joni ja tähhekeisi se tuhha sisse tõmbama, kul siin al nättas, ent laste lirsiwa kíl ütte hulka kotto kaema, ja ka se kurri perrenaine kaänd su saina poolt se reisja pole, mes temma sääl tennes. —

See on üks ilmapilt, mis näitab, kuidas Päike ja Kuu liiguvad oma rada ümber Maale. See on üks näide sellest, kuidas inimesed on mõelnud maailma ehitusest enne teadust.

Sis nakkas se reisja nida selletama: „Kirri nimmetap „Mofesse ramatun päiwa, kuud ja taiwa-tähhti taiwoliko sõa „wäe hulgos, sest et nemma se sure taiwa ja ma-ilma kün- „ninga wäkke ja aowo näitama, ja õitse kui soldati wallusan „kulla ja hõbbe ehten läikwa. Ja nemma omma ka weel „muido pea üttesuggutse. Sest ni kui kunninga-wäggi ma „pääle hulga ehk rüggimenti kaupa wäljajaetu om, ni om „ka se taiwalik sõawäggi hulga kaupa taiwa külge ülles- „säetu, ja egga hulga päle om üts üllemb pantu, se saispap „keskpaigan paigal. Selle ümbre wõtwa joosten temma „allamba päliko, ent päliko ümbre omma jälle ne lige al- „lamba teendri pantu tallitama. Reddas teie, laste, sis „arwate, et temma selle päiwa, ku ja taiwa-tähhte seitsist se „lige illusamb ja aujamb peas ollema, et temma se üllemb „wois olla tõiste ülle?“

Koste sis ussinaste wäike Jaan:

„Külep se iks se päiwakene om. To iks peap üllem- „bas jäma ülle ku ja taiwa-tähhti!“ —

Reisja: Kül iks om temma üts üllemb ülle omma allambide hulga. Ent om iks muud säratsid weel, kui tem- make om. Lige se ärraarmamata taiwa-tähhte hulgast ei olle ennambid meie päiwakese wallitusse al, kui ennege künne taiwa-tähhte, ja päle se weel meie ma-ilm ja ku. Kíl mu taiwa tähhe, mes weel nättas, omma säratsesamma üllemba, kui meiele päiwilik, eggaüts ülle omma allambide hulga, et nemma ennege wäega kangel omma, nida et meie ei neide illo ei surust ei ka neid allambid taiwa tähhti neide ümbre ärra ei näe, ni kui meie päiwiliko man se nättas.

Jaan: Kule nüüd! kas sis meie ma-ilm essi ja ku õige se päiwiliko sullase peawa ollema?

Reisja: Muudoke, armas Janiken! — Ent nüüd kaega siin kíl neid joni, mes minna tuhha päle olle tõm- banu, sis ma näita teile, kuis meie päiwakene ja temma allambide selts kõrda möda taiwa külge säetu om. — Kaega, siin kos se mitmaharrulline ristikenne saispap, siin se päiw om keskpaigan. Kas näete nüüd? Panneme üts P. talle sinna mannu, sis tunneme, et temma se päiw peap ollema. Temma saispap paigal, ja ei ligu iks kõhhele pole. Ent mes